

Ook in 2005 behaalt Lagekostenbedrijf een hoger saldo met

In 2005 lagen de reproductiekosten van de Montbéliardes op het Lagekostenbedrijf lager dan bij de zwartbonten. Daarentegen waren de opbrengsten bij verkoop van vee gunstiger bij de Montbéliardes en ook vielen er minder dieren uit. Ofwel... de Montbéliardes brachten meer geld in het laatje dan de zwartbonte koeien.

Door: ir. Michel de Haan,
ir. Hans Hemmer en
ir. Wijbrand Ouweltjes
(ASG – Animal Science Group van Wageningen
Universiteit & Resarchcentrum, Lelystad)

LAGE GEZONDHEIDSKOSTEN

Bedrijfsleider Roel Withaar bij enkele Montbéliarde-koeien: "Het ras kent tot nu toe lage gezondheidskosten."

Foto: ASG

Sinds juli 2003 bestaat de vee-stapel op het Lagekostenbedrijf voor de helft uit Montbéliarde koeien uit Frankrijk en voor de helft uit zwartbonte koeien van de Waiboerhoeve, die geselecteerd zijn op duurzaamheid. De directe aanleiding voor een andere veestapel was de matige conditie van het aanwezige vee. De matige conditie werd toegeschreven aan het sobere voermanagement, met een zeer lage krachtvoergift. Uit de ervaringen op het Lagekostenbedrijf in de afgelopen jaren blijkt dat de Montbéliardes onder het sobere voermanagement een betere conditie hebben dan de zwartbonten, met daarnaast ook een betere vruchtbaarheid en minder gezondheidsproblemen. In dit artikel wordt de periode van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2005 nader belicht.

Minder melk

In tabel 1 staan de melkproducties van de koeien op het Lagekostenbedrijf in de periode tussen 1 januari 2005 en 31 december 2005. Uit de tabel blijkt dat de melkproductie van de Montbéliardes

ongeveer 200 kg lager ligt dan van de zwartbonten. Het vetgehalte is bij de Montbéliardes iets lager, terwijl het eiwitgehalte weer iets hoger is. Deze vet-eiwitverhouding kan bijna 2.000 euro meer melkgeld opleveren bij 450.000 kg quotum. De Montbéliardes zijn gemiddeld wel één jaar ouder dan de zwartbonten. Als de melkproductie voor het verschil in leeftijd gecorrigeerd wordt, dan ligt de lactatiewaarde van de Montbéliardes ongeveer 10 procent lager dan van de zwartbonten.

Beide rassen hebben in 2005 meer melk geproduceerd dan in 2004, met een lager vetgehalte en een hoger eiwitgehalte. De productiestijging was voor de Montbéliardes aanzienlijk groter dan voor de zwartbonte koeien. Bedrijfsboer Roel Withaar geeft aan dat dit wordt veroorzaakt doordat de Montbéliardes nu goed gewend zijn aan de Nederlandse bedrijfsomstandigheden.

Lagere gezondheidskosten, meer arbeid

De ziektes en aandoeningen bij de dieren, met bijbehorende behandelingen en kosten worden vastgelegd. Ook registreert Withaar hoeveel tijd hij kwijt is aan de gezondheid en vruchtbaarheid

DUURDER KALF

De Montbéliarde kalveren zijn bevleesder dan de zwartbonte Holsteins en leveren meer geld op. Op de foto enkele dieren van dezelfde leeftijd.

Foto: ASG

Montbéliarde

van het vee. Op deze manier kunnen de veekosten uitgesplitst worden naar de beide veeslagen. Daarbij wordt ingeschat wat de benodigde kosten voor jongveeopfok zijn.

Tabel 2 vermeldt de directe veekosten en veepbrengsten uit de verkoop van het vee. De gezondheidskosten zijn lager bij de Montbéliardes dan bij de zwartbonten; de zwartbonten hadden met name meer vruchtbaarheidsproblemen. In het jaar 2005 zijn er bij de zwartbonten en bij de Montbéliardes evenveel stofwisselingsstoornissen opgetreden. Het aantal mastitisgevallen was laag (totaal drie stuks) – bij beide veeslagen kwam uierontsteking voor. De arbeidskosten voor de Montbéliarde koeien zijn wel iets hoger. Door meer problemen met klauwen en benen zijn de Montbéliardes vaker bekap.

Meer reproductiekosten

Tabel 2 laat zien dat de reproductiekosten bij de Montbéliardes hoger zijn dan bij de zwartbonten. Dit betreft kosten voor inseminaties en kosten voor dracht- en tochtcontrole. Ondanks minder inseminaties per Montbéliarde koe (2,28 versus 2,67 inseminaties per zwartbonte koe) vielen de kosten hoger uit vanwege het prijzige sperma. De kosten voor dracht- en tochtcontrole zijn voor de beide veeslagen nagenoeg gelijk.

Minder afgevoerd

In het kalenderjaar 2005 zijn er slechts drie Montbéliarde koeien van het bedrijf afgevoerd terwijl in die periode zeven zwartbonte koeien

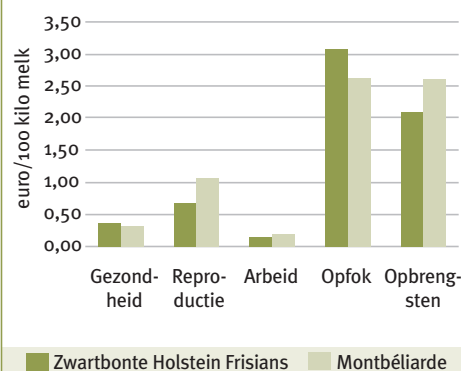
zijn afgevoerd. “Ik merk toch dat de Montbéliardes het beter vol kunnen houden bij deze omstandigheden dan de zwartbonten”, aldus bedrijfsboer Withaar. Daarom zijn er minder Montbéliarde vaarskalveren nodig voor de vervanging. Dit betekent dat de totale kosten voor jongveeopfok bij de Montbéliardes lager uitvallen. Omdat de Montbéliardes op het Lagekostenbedrijf twee maanden ouder zijn bij de eerste afkalving, zijn de opfokkosten per afgekalfde vaars wel wat hoger. De kosten voor jongveeopfok zijn ingeschat en komen voor de Montbéliardes 0,50 euro lager uit per 100 kg melk. Dit betreffen overigens slechts directe opfokkosten zonder kosten van gebouwen en grond en met een benadering van de arbeidskosten.

Meer geld uit verkoop

Tabel 2 laat verder zien dat de opbrengsten uit de verkoop van vee bij de Montbéliardes hoger zijn dan bij de zwartbonten. Op het eerste gezicht lijkt dit vreemd omdat er meer zwartbonte koeien zijn afgevoerd. Maar er zijn 20 Montbéliarde kalveren verkocht tegenover 16 zwartbonte kalveren. Daarnaast brachten de Montbéliarde kalveren per stuk meer geld op dan de zwartbonte kalveren. Het prijsverschil tussen bedroeg circa 70 euro per stierkalf en circa 100 euro per vaarskalf. Ondanks dat minder Montbéliardes werden verkocht, bedroeg het verschil in veeverkoop toch 0,55 euro per 100 kg melk, ten gunste van de Montbéliardes.

Figuur 1

Directe veekosten en -opbrengsten (euro/100 kg melk)

Tabel 1

Melkproducties van de twee veeslagen op het Lagekostenbedrijf, Lelystad

	Montbéliarde	Zwartbonten
Aantal dieren	29,9	29,7
Melkproductie (kg)	7.689	7.898
Vetgehalte (%)	4,11	4,24
Eiwitgehalte (%)	3,55	3,53
Vervanging (%)	13	20

Tabel 2

Directe veekosten en -opbrengsten (euro/100 kg melk)

	Montbéliarde	Zwartbonten
Gezondheidskosten	0,32	0,38
Arbeidskosten	+0,13	+0,09
Kosten reproductie	+1,02	+0,69
Kosten jongveeopfok	+2,60	+3,10
Totale kosten	4,07	4,26
Opbrengst veeverkoop	-2,69	-2,14
Netto-veegebonden kosten	1,38	2,12

Conclusie

Per saldo lijken de Montbéliardes ook in 2005 economisch gunstiger voor het Lagekostenbedrijf dan de zwartbonten. Dit komt vooral door minder gedwongen veevervanging en hogere opbrengsten uit de verkoop van vee. Daar komt nog bij dat de gunstige vet/eiwitverhouding bij de Montbéliardes mogelijk tot meer melkgeld leidt. Een hoger eiwitgehalte (0,02 procent) en lager vetgehalte (0,13 procent) kunnen tot 2.000 euro meer melkgeld opleveren, bij gelijkblijvend quotum. Bij een melkquotum van 450.000 kg melk zijn er echter wél drie Montbéliarde koeien meer nodig om het quotum vol te melken en dat betekent meer arbeid.